

- 753 î.Hr., întemeierea Romei;
- 753-509 î.Hr., perioada regalității;
- 509 î.Hr., instaurarea *Republicii romane*;
- 509-30 î.Hr., Roma cucerește populațiile din Italia, Iliria, Epirul, Macedonia, Grecia, o parte din Asia Mică, Siria și Egiptul;
- Sec. I î.Hr., criza Republicii romane: războaie civile;
- 60 î.Hr., instituirea *primului triumvirat* (Iulius Caesar, L. Crassus, Cn. Pompeius);
- 44 î.Hr., asasinarea lui Caesar în Senatul roman;
- 43 î.Hr., *al doilea triumvirat* (Octavianus, M. Aemilianus Lepidus și Marcus Antonius);
- 27 î.Hr., Senatul îi acordă lui Octavianus titlurile de *Augustus* și *princeps Senatus*; Octavianus este primul împărat roman; sfârșitul Republicii romane și inaugurarea unei noi forme de stat: *Imperiul*;
- 27 î.Hr. - 235 d.Hr., epoca *principatului*; Dinastii:
 - Iulia-Claudia (27-68 d.Hr.), *Flaviilor* (69-96 d.Hr.), *Antoninilor* (96-192 d.Hr.), *Severilor* (193-235 d.Hr.);
- 235-284 d.Hr., *anarhie militară*: sistemul *dinastiilor* este întrerupt;
- 284-476 d.Hr., epoca *dominatului*;
- 284-305 d.Hr., domnia lui Diocletianus: introducerea *tetrarhiei*;
- 306-337 d.Hr., domnia lui Constantin cel Mare;
- 395 d.Hr., sfârșitul unității teritoriale a Imperiului Roman; Împăratul Theodosius împarte statul în două ansambluri: *Imperiul Roman de Apus* și *Imperiul Roman de Răsărit*;
- 476, sfârșitul Imperiului Roman de Apus;

Femeie nobilă
romană

Detaliu columnă
lui Traian

Regatele barbare - Imperiul Carolingian

- Sec. V-VI, constituirea regatelor barbare, state succesoare ale *Imperiului Roman de Apus* (regatul ostrogot, vizigot, vandal, burgund, franc etc);
- 481-511, domnia lui Clovis I, fondatorul regatului franc și al *dinastiei merovingiene*;
- 751-768, domnia lui Pepin cel Scund, rege al francilor și fondatorul *dinastiei carolingiene*;
- 768-814, domnia lui Carol cel Mare, fondatorul *imperiului carolingian*;
- 774, cucerirea regatului longobard de către Carol cel Mare;
- 800, încoronarea lui Carol cel Mare la Roma ca împărat de către papa Leon al III-lea;
- 843, *Tratatul de la Verdun*, prin care Imperiul Carolingian era divizat în:
 - Francia occidentalis (Franța);
 - Francia orientalis (Germania);
 - Francia media (Italia și teritoriile dintre Rin și Ron);

Imperiul Bizantin

- 324-610, *perioada romano-bizantină*: reformele militare, administrative și financiare înfăptuite de Constantin cel Mare (324-337) au consolidat economia și armata; împăratul Justinian (527-565) recucerește Africa de la vandali (533), Italia de la ostrogoți (555) și zona de coastă a peninsulei hispanice; în timpul împăratului Mauricius (582-602), frontiera dunăreană se prăbușește sub presiunea slavilor;
- 610-867, *perioada bizantină de mijloc*: împărații din *dinastia heraclizilor* (610-717) promovează reforme politice, continuate de *dinastia isaurienilor* (717-802);
- 867-1025, *perioada maximei dezvoltări*: *dinastia macedoneană*: împăratul Vasile I (867-886) reface statul bizantin;
- 1453, Imperiul Bizantin este cucerit de Imperiul Otoman.

Împăratul Justinian
frescă
Basilica San Vitale

Franța Medievală

- 987, alegerea ca rege al Franței a lui Hugo Capet, întemeietorul *dinastiei capetienilor* (987-1328), care a realizat centralizarea politică a Franței;

Vestimentație medievală

- Regii Filip al II-lea August și Ludovic al IX-lea cel Sfânt continuă politica primilor capetieni de extindere a domeniului regal și de limitare a puterii marilor seniori locali;
- 1285-1314, domnia lui Filip al IV-lea cel Frumos;
- 1302, convocarea Adunării Stărilor Generale care reunea seniori, clerici și reprezentanți ai orașelor.

Anglia

- 1066, William, ducele Normandiei, cucerește Anglia; acesta este încoronat la Westminster, ca rege al Angliei, sub numele de William I;
- 1215, regele Ioan fără Țară adoptă *Magna Charta Libertatum*, care fixează privilegiile marilor seniori feudali;
- 1337-1453, Războiul de 100 de ani dintre Anglia și Franța, victoria fiind de partea Franței.

Imperiul Romano-German

- 962, Otto I, regele Germaniei, este încoronat la Roma ca împărat; întemeierea *Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană*;
- 1125, este instaurată dinastia Hohenstaufen: Frederic I Barbarossa (1152-1190) restaurează autoritatea monarhică, supunându-i pe principii teritoriali;
- 1250/1254-1273, criza de succesiune, *Marele Interregnum*;
- După *Marele Interregnum*, conducerea este realizată, succesiv, de două dinastii imperiale:
 - Habsburg (1273-1291, 1298-1308, 1438-1806)
 - Luxemburg (1308-1313, 1346-1400, 1410-1437)
- 1356, Carol al IV-lea de Luxemburg fixează prin *Bula de aur* regulile alegerii împăratului;
- Sec. XIV, Imperiul se conturează ca o federație de principate teritoriale și rămâne astfel până la desființarea sa de către *Napoleon Bonaparte* în 1806.

Quaternion David

Umanismul - Renașterea artistică

În secolele XIV-XV apare în Italia o mișcare culturală, *Umanismul* critic și civic, care dezvoltă un interes deosebit pentru cultura Antichității.

- 1455, Gutenberg inventează tiparul cu litere mobile, instrument de difuzare a ideilor umaniste;
- 1486, *Despre demnitatea omului* de Pico della Mirandola;
- 1510, *Elogiul nebuniei* de Erasmus din Rotterdam;
- 1513, *Principele* de Niccolo Machiavelli;
- 1516, *Utopia* de Thomas Morus;
- Erasmus din Rotterdam, Thomas Morus, Marsilio Ficino, Giovanni Pico della Mirandola;
- 1543, *Despre mișcările de revoluție ale corpurilor cerești* de Nicolaus Copernic;

În secolele XV-XVI se conturează expresia artistică a *Umanismului*, *Renașterea*.

Literatura

- 1307-1321, *Divina Commedia* a lui Dante Alighieri (1265-1321);
- 1350-1355, *Decameronul* de Giovanni Boccaccio (1313-1375);

Artele plastice

- 1420-1500, *Renașterea florentină*: Botticelli, Donatello, Leonardo da Vinci;
- 1500-1530, *Renașterea romană*, reprezentanți: Rafael, Michelangelo Buonarroti;
- 1530-1580, *Manierismul*, imitarea operelor precedente: Paolo Veronese (1528-1588), Tintoretto (1518-1594);

Omul Vitruvian
Leonardo da Vinci

Arhitectura

- În jurul anului 1500, perioada de apogeu a *Renașterii*: construcțiile lui Donato Bramante;
- Filippo Brunelleschi: arhitectul domului Santa Maria del Fiore;
- Ca elemente de construcție, sunt folosite coloane, pilaștri, capiteluri, fronton triunghiular, arcade, cupole;